

Aarhus Universitets regelsæt til håndtering af videnskabelig uredelig og tvivlsom forskningspraksis ved Aarhus Universitet

I medfør af § 20 i lov om videnskabelig uredelighed m.v., jf. lov nr. 383 af 26. april 2017, fastsættes følgende:

Nedenstående regler erstatter Aarhus Universitets regler af 29. juni 2000 og 25. marts 2015 til sikring af god videnskabelig praksis.

Kapitel 1. Regler

Formål

§ 1. Formålet med regelsættet er at sætte de formelle rammer for videnskabelig integritet ved Aarhus Universitet for derved at styrke troværdighed og integritet i forskning ved universitetet. Reglerne sætter derudover rammerne for rådgivning om ansvarlig forskningspraksis og håndtering af mistanke om videnskabelig uredelighed og tvivlsom forskningspraksis på Aarhus Universitet.

Stk. 2. Regelsættet finder anvendelse på sager, der vedrører forskning udført ved Aarhus Universitet, sager som danner grundlag for en videnskabelig grad tildelt af Aarhus Universitet eller sager, der vedrører forskning udført af en ansat ved Aarhus Universitet, uanset hvor forskningen er udført.

Stk. 3. Alt videnskabeligt arbejde ved Aarhus Universitet skal efterleve universitetets politik for ansvarlig forskningspraksis.

§ 2. Videnskabeligt arbejde på Aarhus Universitet skal udføres med respekt for det eller de pågældende forskningsområders almindeligt anerkendte metoder, videnskabsetiske kodekser og andre professionelle krav.

Stk. 2. Der må ikke i forbindelse med videnskabeligt arbejde på Aarhus Universitet udvises en adfærd, der kan karakteriseres som "videnskabelig uredelighed" eller som "tvivlsom forskningspraksis".

Definitioner

§ 3. I overensstemmelse med lov om videnskabelig uredelighed m.v., jf. lov nr. 383 af 26. april 2017 § 3 forstås ved:

- 1) Videnskabelig uredelighed: Fabrikering, forfalskning og plagiering, som er begået forsætligt eller groft uagtsomt ved planlægning, gennemførelse eller rapportering af forskning.
- 2) Fabrikering: Uoplyst konstruktion af data eller substitution med fiktive data.
- 3) Forfalskning: Manipulation af forskningsmateriale, udstyr eller processer samt ændring eller udeladelse af data eller resultater, hvorved forskning fremstår misvisende.
- 4) Plagiering: Tilegnelse af andres ideer, processer, resultater, tekst eller særlige begreber uden retmæssig kreditering.
- 5) Tvivlsom forskningspraksis: Brud på alment anerkendte standarder for ansvarlig forskningspraksis, herunder standarderne i den danske kodeks for integritet i forskning og andre institutionelle, nationale og internationale praksisser og retningslinjer for integritet i forskning.
- 6) Videnskabeligt produkt: Et produkt frembragt ved anvendelse af videnskabelige metoder som led i forskning, herunder ansøgninger om forskningsmidler.
- 7) Forsker: En person, der er ph.d.-studerende, har en ph.d.-grad eller har tilsvarende kvalifikationer.
- 8) Forskningsinstitution: En offentlig dansk institution, der udøver forskning.

§ 4. Videnskabelig uredelighed, jf. § 3, nr. 1 omfatter ikke

- 1) tilfælde af fabrikation, forfalskning og plagiering, som har haft ringe betydning ved planlægningen, gennemførelsen eller rapporteringen af forskningen,
- 2) spørgsmål om videnskabelige teories holdbarhed og
- 3) spørgsmål om forskningskvaliteten af et videnskabeligt produkt.

Grundlag

§ 5. Bedømmelsen af om en bestemt praksis er i overensstemmelse med ansvarlig forskningspraksis, foretages på baggrund af "Politik for Ansvarlig Forskningspraksis ved Aarhus Universitet", det danske kodeks "Danish Code of Conduct for Research Integrity" og de internationale anbefalinger, som disse bygger på, jf. universitetets ovennævnte politik.

§ 6. Kravet om ansvarlig forskningspraksis truer ikke retten til fri forskning, da der ikke er et krav om en særlig metode. Der er heller ikke krav om "politisk korrekthed" eller et krav om tilbageholdenhed med faglig og saglig kritik af andres videnskabelige arbejde.

Stk. 2. Det er grundlæggende universitetets og forskernes fælles ansvar at stimulere og udvikle den kritiske videnskabelige diskussion i forskningsmiljøerne. Dette er en afgørende forudsætning for, at de basale principper for forskningsintegritet kan bevares og udvikles, at ansvarlig forskningspraksis sikres og videnskabelig uredelighed forebygges, jf. universitetets politik.

Kapitel 2. Rådgivning og Udvalg

§ 7. Aarhus Universitet nedsætter en rådgivergruppe for ansvarlig forskningspraksis og et Udvalg for Ansvarlig Forskningspraksis.

Rådgivergruppen for ansvarlig forskningspraksis

Formål

§ 8. Alle med tilknytning til Aarhus Universitet skal have mulighed for at søge fortrolig og professionel rådgivning om ansvarlig forskningspraksis hos en rådgiver. Rådgiverne udfører ikke sagsbehandling på baggrund af henvendelserne, men foretager rådgivning på baggrund af de foreliggende oplysninger.

Udpegning

§ 9. Dekanerne fra de fire hovedområder udpeger efter indstilling fra de akademiske råd hver en rådgiver til rådgivergruppen for ansvarlig forskningspraksis. Rådgiverne skal være personer med stor indsigt i ansvarlig forskningspraksis, have bred og lang forskererfaring, herunder erfaring med internationalt forskningssamarbejde og besidde høj faglig legitimitet og integritet.

Stk. 2. Som rådgiver kan udpeges lektorer, seniorforskere, professorer eller emeriti ved Aarhus Universitet. Der udpeges på tilsvarende måde en suppleant for hver rådgiver. Rådgiverne og suppleanterne udpeges for en periode af 3 år. Genudpegning er mulig.

Stk. 3. Rådgiverne skal i det fornødne omfang kompenseres arbejdsmæssigt i forbindelse med varetagelse af funktionen som rådgiver.

Opgaver

§ 10. Rådgiverne har hver for sig og sammen en særlig forpligtelse til at udbrede viden om ansvarlig forskningspraksis på Aarhus Universitet.

Stk. 2. Rådgiverne skal endvidere skabe forståelse for de forskellige forskningsdiscipliners særlige forhold og kunne rådgive forskere og forskergrupper, der deltager i interdisciplinære forskningssamarbejder.

§ 11. Rådgivernes opgaver er:

- 1) at stå til rådighed for uafhængig og fortrolig rådgivning af alle personer med tilknytning til Aarhus Universitet, herunder også forskergrupper, der har spørgsmål til gældende retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis, eller er i tvivl, om standarder og retningslinjer for ansvarlig praksis overholdes.
- 2) at holde sig orienteret om gældende standarder og retningslinjer for forskningsintegritet og ansvarlig forskningspraksis og medvirke til at sikre, at ansvarlig forskningspraksis etableres og vedligeholdes på højt internationalt niveau.
- 3) at bidrage til undervisningen i forskningsintegritet og ansvarlig forskningspraksis.
- 4) at rapportere i anonymiseret form om arten af henvendelser en gang om året til Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis.

Uafhængighed

§ 12. Rådgiverne er i deres funktion uafhængig af universitetets ledelse. Rådgiveren må således ikke videregive oplysninger til ledelsen, som de har modtaget i forbindelse med deres rådgivning.

Stk. 2. Modtager rådgiverne i forbindelse med deres funktion oplysninger, der med rimelig grund giver mistanke om videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis skal rådgiverne anbefale den pågældende at forelægge sagen for den person, som mistanken retter sig imod, at foretage indberetning til institutlederen, eller at foretage indberetning til Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis. Ved mistanke om overtrædelser, der navnlig på grund af udførelsmåden er af særlig grov beskaffenhed, er begået gentagne gange eller af flere i forening, skal rådgiveren selv foretage indberetning.

Stk. 3. Hvis den der henvender sig til en rådgiver, giver oplysninger om vedkommendes egne mulige overtrædelser, skal den pågældende orienteres om, at vedkommende ikke har pligt til at give oplysninger, som kan have betydning for bedømmelsen af den formodede overtrædelse, jf. selvinkrimineringsprincippet¹.

1 Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter § 10, stk. 3.

Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis

Formål

§ 13. Alle skal have mulighed for at henvende sig til et centralt udvalg, der uafhængigt kan undersøge en begrundet mistanke om videnskabelig uredelighed eller tvivlsom forskningspraksis

Udpegning

§ 14. Rektor udpeger efter indstilling fra de akademiske råd to medlemmer fra hvert hovedområde samt en suppleant for hvert medlem. Medlemmerne skal være anerkendte forskere der besidder lang forskererfaring og høj faglig integritet.

Stk. 2. Som medlemmer kan udpeges lektorer, seniorforskere, professorer eller emeriti ved Aarhus Universitet. Medlemmerne og suppleanterne udpeges for en periode af 3 år. Genudpegning er mulig.

Stk. 3. Rektor udpeger endvidere en formand, som skal være jurist.

Stk. 4. Medlemmerne skal i det fornødne omfang kompenseres arbejds-mæssigt i forbindelse med varetagelse af funktionen som udvalgsmedlem.

Opgaver

§ 15. Udvalget har til opgave:

- 1) at behandle konkrete sager om tvivlsom forskningspraksis enten selv, i fællesskab af flere forskningsinstitutioner eller under anvendelse af ekstern ekspertise.
- 2) at indstille til rektor, hvilke sanktioner sagen, alt efter dens grovhed og klarhed, jf. § 3, og § 4 bør udløse.
- 3) at bidrage til at klargøre de eksisterende retningslinjer for ansvarlig forskningspraksis ved Aarhus Universitet.
- 4) at tage initiativ til sammen med rådgivergruppen, at der på Aarhus Universitet løbende foregår en drøftelse af Aarhus Universitets politik for ansvarlig forskningspraksis.
- 5) at udarbejde en opsummerende rapport om de sager, udvalget har behandlet, en gang om året til rektor og Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

Stk. 2. Udvalget kan herudover, efter opdrag fra rektor eller af egen drift, komme med forslag om regler og vejledninger vedrørende ansvarlig forskningspraksis.

§ 16. Udvalget træffer selv bestemmelse om tilrettelæggelse af udvalgets arbejde.

§ 17. Udvalget er i sit virke, herunder i sin udredning og behandling af konkrete sager uafhængigt af Universitetsledelsen.

§ 18. Rektor sikrer sekretariatsbetjening af udvalget.

Kapitel 3. Sagsbehandling

§ 19. Når en sag er indbragt for Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis, træffer udvalget beslutning om, hvorvidt sagen skal behandles, afvises, eller oversendes til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed.

stk. 2. Sager behandles normalt skriftligt, men udvalget kan under særlige omstændigheder beslutte at tillade mundtlig forelæggelse. Ved mundtlig forelæggelse har parten ret til at medbringe en bisidder.

Stk. 3. Udvalget kan i særlige tilfælde beslutte, at en tidligere afvist eller afsluttet sag skal genoptages. Dette gælder navnlig i tilfælde af nye afgørende oplysninger.

Stk. 4 Udvalget behandler ikke anmeldelser, der er indgivet anonymt.

Initiativ og frister

§ 20.

Sager om tvivlsom forskningspraksis og videnskabelig uredelighed kan rejses af enhver ved anmeldelse. En anmeldelse kan vedrøre anmelderen selv som en anmodning om renselse for påstande om tvivlsom forskningspraksis eller videnskabelig uredelighed. Praksisudvalget kan også tage sager op af egen drift eller efter anmodning fra rektor.

Stk. 2 Udvalget kan kun i særlige tilfælde behandle en sag, som ikke er indbragt for udvalget inden rimelig tid efter, at klageren har eller burde have fået de nødvendige forudsætninger for at indgive den.

§ 21 I medfør af bestemmelserne i lov om videnskabelig uredelighed § 11 oversender sekretariatet sager vedrørende videnskabelig uredelighed til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed senest 3 måneder efter modtagelsen af anmeldelsen.

Afvisning

§ 22. Udvalget kan afvise at behandle en sag om tvivlsom forskningspraksis, hvis anmeldelsen findes åbenbart grundløs, eller hvis sagen ikke findes at have betydning for de formål, som udvalget skal varetage, jf. § 1.

Stk. 2 Forskningsinstitutionen skal afvise at oversende en sag om videnskabelig uredelighed til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed, såfremt anmeldelsen ikke indeholder de i lov om videnskabelig uredelighed § 11 nævnte oplysninger.

Principper for sagsbehandling

§ 23. Udvalget undersøger en given sag under iagttagelse af forvaltningslovens regler, herunder partshøring og de under punkt 5 i universitetets politik nævnte principper.

Oplysning

§ 24. Udvalget sørger for at sagen oplyses tilstrækkeligt og kan indhente udtalelser fra sagkyndige, jf. § 25.

§ 25. Udvalget kan ad hoc supplere sig selv med forskere ved Aarhus Universitet, der repræsenterer en særlig indsigt i fag- eller forskningsområder af relevans for vurderingen af en konkret sag. Udvalget kan også ved behandling af særlige spørgsmål indhente sagkyndig bistand fra personer uden for Aarhus Universitet, der repræsenterer særlig indsigt i et bestemt fag- eller forskningsområde

Stk. 2. Udvalget kan til behandling af en sag etablere et ad hoc- udvalg af sagkyndige, hvor det eller de fagområder, hvortil sagen hører i særlig grad repræsenteres. Personer, som ikke er medlemmer af udvalget, kan indgå i ad hoc-udvalg. Et ad hoc-udvalg afgiver indstilling til udvalget.

Redegørelse

§ 26. Når en sag er færdigbehandlet, udarbejder udvalget en skriftlig redegørelse med en begrundet stillingtagen til sagen samt en indstilling om eventuelle sanktioner. Redegørelsen m.v. afgives til rektor og sendes til sagens parter

Stk. 2. Praksisudvalgets sagsbehandling, såvel som den administrative, skal i almindelighed tilstræbes afsluttes inden 12 måneder, efter modtagelse af en anmeldelse.

§ 27. Det skal fremgå af udvalgets indstilling, om denne er afgivet i enighed. Har der ikke været enighed i udvalget, skal indstillingen tillige indeholde mindretallets vurdering.

Sanktioner

§ 28. Såfremt udvalget i en sag konstaterer, at der foreligger en adfærd der kan karakteriseres som tvivlsom forskningspraksis, kan udvalget under hensyntagen til forholdets grovhed og klarhed indstille følgende til rektor og den ansvarlige dekan:

at det kritisable forhold påtales over for den pågældende (reprimande/advarsel),

at den ansvarlige dekan overvejer ansættelsesmæssige konsekvenser for den pågældende,

at det pågældende videnskabelige arbejde søges trukket tilbage,

at eventuelt krænkede personer underrettes,

at eventuelle private eller offentlige samarbejdspartnere underrettes,

at anden relevant offentlig myndighed på området underrettes,

at der, hvis der skønnes at foreligge en strafbar lovovertrædelse, foretages politianmeldelse.

§ 29. Såfremt Nævnet for Videnskabelig Uredelighed har konstateret, at der i en konkret sag foreligger videnskabelig uredelighed, og sagen vedrør en på Aarhus Universitet ansat forsker, jf. § 1, nr. 7, kan rektor anmode Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis om en udtalelse om sanktionsvalget.

Fortrolighed

§ 30. Udvalgets medlemmer har samme tavshedspligt som for offentlige hverv med hensyn til, hvad de erfarer i deres egenskab af medlemmer af udvalget.

Ikrafttræden

§ 31. Reglerne træder i kraft den 15. november 2017